

LLIBRES NOVETATS

El retorn de Piketty

L'economista vol superar el capitalisme i diu que la desigualtat es deu a la ideologia i no a la globalització

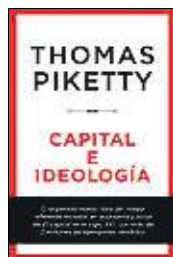
Justo Barranco

La pikettymania viu una nova onada. L'economista francès Thomas Piketty (Clichy, 1971) torna amb un nou volum enciclopèdic –1.248 pàgines sense bibliografia ni apèndixs ni índex onomàstic– per abordar l'augment de la desigualtat en les societats occidentals. Fa sis anys el seu també monumental *El capital al segle XXI* va causar sensació amb la seva crítica a un capitalisme en què la concentració de les rendes ja ha superat als EUA el nivell rècord del començament del segle XX. En aquest capitalisme, deia, les forces que empenyen cap a la desigualtat –bretxa salarial creixent, acumulació de patrimonis en un món amb creixement feble– anaven venent clarament els factors igualadors, com la difusió de l'educació.

El llibre es va convertir en una Bíblia i ara n'arriba la continuació, *Capital i ideologia*, un recorregut històric per l'evolució de la desigualtat i les ideologies desigualitàries des de les antigues societats ternàries –clergat, noblesa i poble pla– i esclavistes fins a les societats propietaristes i colonials sorgides després de la Revolució Francesa, unes societats molt desiguals amb una idea de la propietat absoluta la crisi de les quals arribaria al segle XX amb les guerres i el final de la sacralització de la propietat privada amb l'ascens al poder del comunisme i la socialdemocràcia. Això sí, després de la caiguda del Mur tornaria el neopropietarisme amb l'hipercapitalisme mundialitzat actual, un hipercapitalisme opac amb les esta-

XAVIER GÓMEZ

CAPITAL I IDEOLOGIA
Thomas Piketty
Edicions 62. Barcelona, 2019
1.248 p. | Paper, 29,95 € |
E-book, 12,99 €

dístiques de la megaconcentració patrimonial i en el qual a la vella socialdemocràcia ja no hi donen suport els obrers sinó els titulats: és l'esquerra brahamànica, la dels guanyadors del sistema educatiu, un sistema que enarbora la meritocràcia per enaltir els guanyadors i estigmatitzar els perdedors.

I és que el punt de partida de Piketty torna a ser l'anàlisi de grans bases de dades històriques, però també de textos teòrics –incloent-hi bisbes del segle XI que justifiquen la desigualtat– i literaris –des-

de Carlos Fuentes fins a Chiamanda Ngozie Adichie i la seva *Americanah*– que expliquen l'estructura d'una època i les seves esperances. I la conclusió de la seva investigació és que “la desigualtat no és econòmica o tecnològica: és ideològica i política”. No es tracta de la globalització ni de l'automatització, sinó del que cada societat entén per economia i propietat justes. Les ideologies a cada moment construeixen un edifici intel·lectual que explica i justifica la desigualtat, sigui amb Déu o amb la meritocràcia.

Davant això, Piketty proposa un projecte federalista social per a Europa amb polítiques més justes que la competència il·limitada i els tractats de lliure comerç. I proposa un socialisme participatiu en què els dos pilars siguin la propietat social –que es redistribueixi el poder i els drets de vot a les empreses– i la propietat temporal –que s'introdueixi un impost progressiu sobre els grans patrimonis per finançar a tots els joves adults una dotació de capital d'uns 120.000 euros i així fer circular permanentment la riquesa i dinamitzar la societat i l'economia–. La superació del capitalisme: el pikettyisme.

=====

Proposa redistribuir el poder a les empreses i 120.000 euros de capital per a cada jove

AHORA O NUNCA
Arancha Ruiz

Conecta
Barcelona, 2019
262 p. | Paper, 16,90 € | E-book, 8,99 €

Arancha Ruiz recorda que el talent de les persones és acció i que si no hi ha acció només hi ha promesa de talent. Una acció moltes vegades limitada, afirma la caçatalents, per cinc frens que, superats, són la clau de l'èxit. Els frens són la inseguretat, la desubicació –dubtar si és el camí professional correcte–, la dispersió, la desconexió –no tenir els aliats necessaris– i la contenció –no aprofitar l'oportunitat quan arriba–. Aquests frens afecten més les dones, i l'autora ofereix palanques per superar-los.

LIDERAZGO CON ALMA
Esther Comín Celades

Círculo Rojo
Almería, 2019
146 p. | Paper, 16 €

Després de més de dues dècades dirigit equips de tota mena, Esther Celades ha plasmat el que ha après sobre els comportaments que sorgeixen conduint equips i sobre l'impacte de les accions de comandament en els col·laboradors. Un relat molt personal sobre el que ha après que recorda que el líder no pot funcionar sol, sinó que necessita un equip i que hi ha de creure si vol canviar les coses. El kintsugi –l'art japonès que solda les esquerdes de les ceràmiques– i la resiliència són punts de partida del lideratge amb ànima que proposa.

LA DOCTRINA SINATRA Y LAS VENTAS
Luis Ribas

Códice
Barcelona, 2019
80 p. | Paper, 15 €

La doctrina Sinatra, assenyala Luis Ribas, va ser el nom que el govern de Gorbtxov utilitzava per descriure la seva política de permetre als països veïns determinar els seus afers interns i la seva evolució política. I tot per la cançó de Sinatra *My way*. Una doctrina i un camí propis que, assenyala, exigeixen ser un mateix quan arriben els cops. En aquest llibre, Ribas explica set negociacions comercials fetes al llarg de trenta anys com a venedor, sis èxits i una derrota a través dels quals desgrana la seva filosofia per vendre.

Francesc Raventós

Exdegà del Col·legi d'Economistes de Catalunya

Progresssem?

Com es mesura el progrés d'una societat? Un indicador econòmic usual és el PIB (producte interior brut), que permet estimar el valor dels béns i serveis produïts en un país en un període determinat. Si es divideix pel nombre d'habitants, s'obté el PIB per càpita. El PIB, però, és un indicador força limitat per avaluar el benestar. No explica, per exemple, com es distribueix la riquesa que es crea, que, com ja s'ha explicat tantes vegades, va a parar a poques mans, mentre la gran majoria de ciutadans se'n beneficien ben poc.

La visió bàsicament econòmica del PIB ha portat a buscar altres indicadors que reflecteixin millor l'Estat de benestar d'un país. Entre els molts que hi ha destacaria l'índex Gini, creat el 1932, per mesurar el grau de desigualtat; l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH) de les Nacions Unides, creat el 1990, que inclou aspectes com l'esperança de vida, l'educació o el nivell de renda; o l'Índex per a una Vida Millor (Better Life Index), de l'OCDE, posat en marxa el 2015, que incorpora onze qüestions essencials per mesurar les condicions materials i la qualitat de l'Estat de benestar, com ara habitatge, ingressos, ocupació, educació, medi ambient, sentit comunitari, compromís cívic, salut, satisfacció, seguretat i equilibri vida-feina.

Els indicadors, però, només mostren el resultat de les accions realitzades. El que realment importa, per tant, són les accions que es prenen. Per això la importància de la proposta presentada per la Unesco a l'Assemblea General de l'ONU, el 2015, que va aprovar disset Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) per al període 2015-2030.

Cohesió social
A més del PIB, caldria avaluar l'índex Gini, els indicadors sobre el progrés humà i l'ODS per saber l'Estat de benestar humà

Aquests objectius constitueixen una ambiciosa agenda d'accions necessàries per a un desenvolupament humà sostenible i fan una crida internacional a tots els països perquè adoptin les mesures necessàries que tendeixin a erradicar la pobresa, millorar el creixement econòmic, reduir la desigualtat, augmentar el benestar, protegir el planeta i

garantir la pau i prosperitat. Per valorar com evoluciona cadascun d'aquests objectius, calen indicadors que permetin guiar les actuacions dels governs, partits polítics, organitzacions nacionals i internacionals, i alhora facilitin informació als mitjans de comunicació, investigadors, experts i ciutadans perquè puguin valorar els avenços que hi ha hagut.

Per saber si progresssem seria útil que els mitjans de comunicació, juntament amb les dades sobre el PIB que regularment ofereixen, divulguessin l'evolució de l'índex Gini i els indicadors sobre el progrés humà, i evidentment possessin l'èmfasi en l'evolució del grau de compliment de cada país en els disset objectius de la Unesco. Se sabria més bé quina és la realitat de la societat i els avenços aconseguits en la millora del benestar i en la cohesió social. |